

L' A V E N S

REVISTA MENSUAL

DE

LLETRAS, ARTS Y CIENCIAS

VOLUM I. — 1882 - 1883

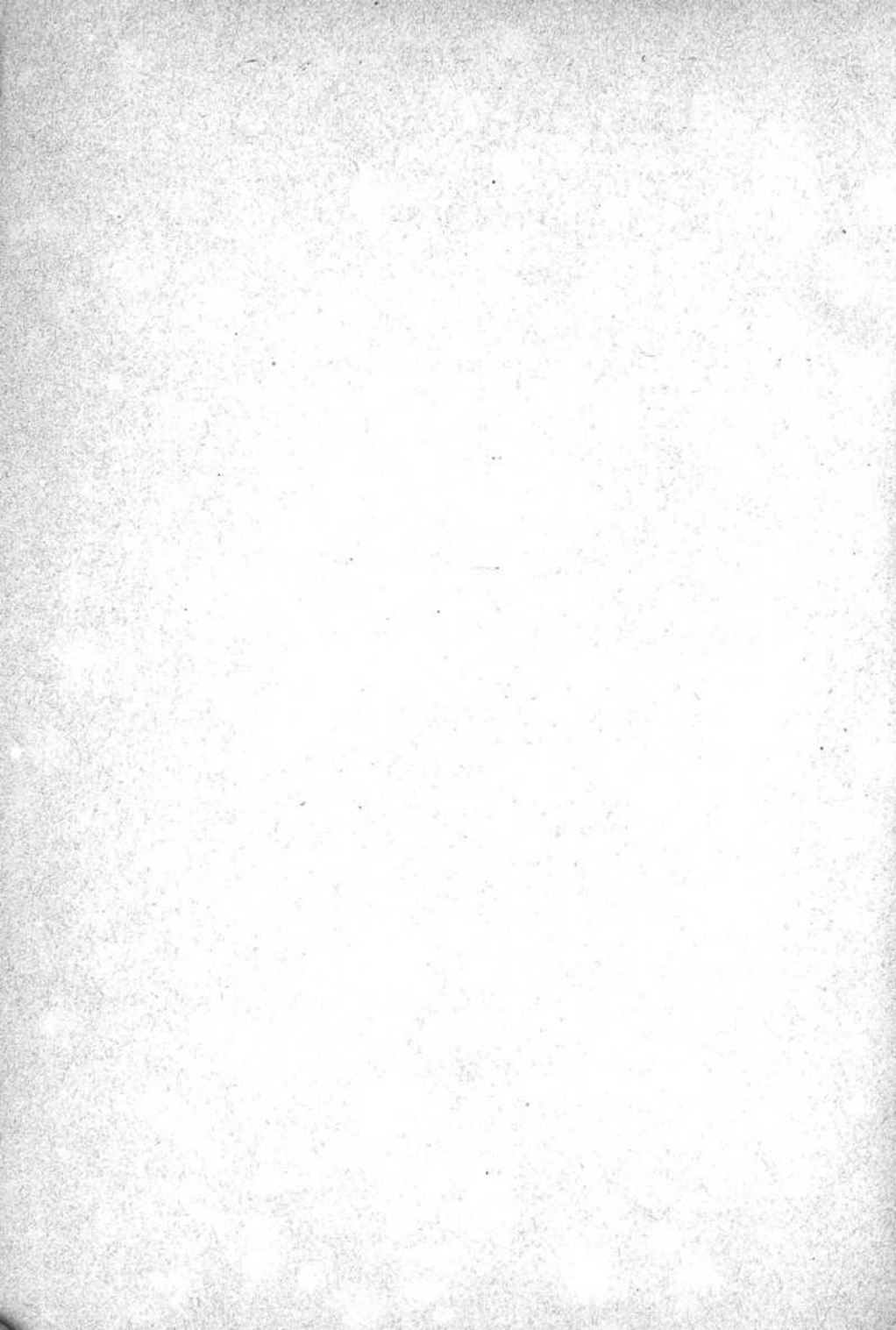

BARCELONA.

IMPREMTA DE L. OBRADORS,

CARRER DE SAN RAMON, N.º 4.

1883.

ÍNDIX

	Págs.		Págs.
A.		GALLARD (ARTUR.)	
Un home polítich. (<i>Teatre Catalá</i>).	150	Lo plant de la cardina (<i>poesia</i>).	54
ALMIRALL (VALENTÍ.)		GARRIGA (FRANCISCO X.)	
Una qüestió important.	22	Recorts (<i>poesia</i>).	18
Darwin.	66	¿ Que no t' estimo? (<i>poesia</i>).	35
Díalech entre l' Ebro y 'l Tajo.	134	GOMIS (CELS.)	
BASSEGODA (RAMON E.)		A una Font (<i>poesia</i>).	61
Niu d' amor (<i>poesia</i>).	38	? (<i>poesia</i>).	94
BRÚ SANCLEMENT (JOAN.)		La patria del home (<i>poesia</i>).	125
Indecisió.	43	GUANYABENS (EMILI.)	
CANIBELL (EUDALT.)		Influencia del calor central en la demarcació de las costas.	9
Una opinió.	3, 12, 23	Lo noy y la bola (<i>poesia</i>).	19
Pedralbes.	55	Probatura (<i>poesia</i>).	42
Als Excursionistas.	114	GUIMERÁ (ANGEL.)	
Un dólmen (?).	194	La mort d' una mare (<i>poesia</i>).	12
CLARASÓ (FRANCESCH.)		J. (ESPERANSA.)	
*. (*Poesia).	25	*. (<i>poesia</i>).	23
CODOLOSA (JOSEPH M.)		LOPEZ OMS (LLUIS)	
Retrato d' una coqueta (<i>poesia</i>).	35	Y MASSÓ Y TORRENTS (JAUME.)	
CHAMPSAUR Y SICILIA (BALTASAR.)		Lo llibre vert.	107, 122, 154
La Ciència.	62, 71	M. M. M.	
FERRER Y CODINA (ANTON.)		Bellas arts.	6, 15, 28, 39, 46
Lo ver amor (<i>poesia</i>).	142	M.	
FITER É INGLÈS (JOSEPH.)		Domingo Badia y Leblich.	118
Lo monastir de S. Cugat del Vallés.	85	MASSÓ Y TORRENTS (JAUME.)	
FOREST Y SICART (ESTEVE.)		L' Avens (<i>poesia</i>).	2
Plany d' amor (<i>poesia</i>).	28	Agnés de Llar.	2, 11, 18, 26, 35
G.		Agrahiment.	18
Lo punyal d' or (Teatre Catalá).	129	L' Amor y Catalunya (<i>poesia</i>).	69
Lo pes de la culpa (Teatre Catalá).	151	La darrera classe (traducció de A. Daudet) Vegis <i>Lopez Oms</i> (Lluís).	161
		MFESTRES (APELES.)	
		L' Hivern (<i>poesia</i>).	202

	Págs.		Págs.
MÓNER (JOAQUIM M. ^a)		bió y Ors.) El sentimiento del	
Llatinisme del idioma catalá.	49	honor en el teatro de Calde-	111
OLLER (NARCÍS.)		ron (Rubió y Lluch).—A.	126
Lo concurs de la Catedral.	47	Valls-Vilanova-Barcelona.—A.	126
¡Amunt! ¡amunt! (<i>poesia</i>).	110	El siglo de Pericles (Masriera).	127
Lo concurs d' esculturas pera		—A.	127
l monument á Colon.	197	Fausto (trad. de Llorente)—A.	128
PERÈS (RAMON DOMINGO.)		Flors del meu hort (Labaila).	128
La crítica literaria á Catalunya	98	—V.	155
A propòsit dels discursos acad-		Al ferro-carril (Piera).—A.	166
mèdichs dels Srs. Balaguer y		Buscant la felicitat (Gumá)—A.	166
Castelar.	138	Cuentos de Perrault.—A.	167
PUIGGARÍ (JOSEPH.)		Bocetos californianos (Bret	167
Un brasero del siglo XVII.	120	Harte).	167
Tapit de Sant Jordi.	158	Hero (Bassegoda).—V.	167
ROURE (CONRAT.)		Nuevos cantares (Palau).	167
Los dos gats (<i>poesia</i>).	6	Reina absoluta (Riera y Ber-	167
SOLER (ERNEST.)		tran).—V.	203
Deliri (<i>poesia</i>).	10	Lo llibre de la fé.—A.	204
Un mar de plor (<i>poesia</i>).	49	Lo llibre de la infantesa (Roig).	204
SOLER (FREDERICH.)		—A.	205
La creu d' or (<i>poesia</i>).	30	Petons y pessichs (Gumá).—A.	205
SPLEEN.		Libre del orde de Cavayleria	205
D. Salvador Sampere y Miquel		(Ramon Lull).—A.	205
(Figuras y Figuretas).	145	Jochs Florals de 1883.	205
D. Jascinto Verdaguier (Figuras		Lo rat-penat, calendari de 1883.	206
y Figuretas).	189	Aventuras del baron de Munch-	206
UBACH Y VINYETA (FRANCESCH.)		hausthen.—V.	206
La primera esperansa (<i>poesia</i>).	143	A la memoria del inmortal Cer-	207
BIBLIOGRAFIA.		vantes (Forest).	207
Anuari de la Associació d' ex-		Dramas de Shakespeare.	207
cursions Catalana.—1881.	78	La Divina Comedia (Dant).	207
Primavera (Forest).	95	Ivanhoe (Walter Scott).	207
Adolescencia (Perés).	95	TRAVALLS NO FIRMATS.	
Fecundación artificial humana		Nostre propòsit.	1
(Manent).	95	Lo toch del mal temps.	7
Una obra en prosa de Vicens		Mosaich romá.	14
García.	95	La Tragedia.	17
Felipe de Malla (Bofarull y		Claustres de la Catedral de Gi-	25
Sans).—G.	111	rona.	34
Mas memorias (Bosch-Gela-		Charles B. Aribau.	36
bert).—V.	111	La llengua catalana.	38
Ausias March y su época (Ru-		Vista alegre.	39
		Teatre catalá.	42
		Conrat Roure.	42
		Apolo.	65
		La Banda de Bastardía.	81
		Un punt concret del Catala-	
		nisme.	
		Lo número de Maig de 1883 está	
		dedicat als Jochs Florals y conté la	
		historia sumaria d' aquestos y una	
		noticia biogràfica de cada mestre en	
		Gay Saber.	

* LLETRAS * * ART * * CIENCIA *

PREUS
Número sol. 2 cuartos
Trimestre 2 rals

Se publica
'ls dias 1 y 15 de cada mes

ADMINISTRACIÓ
Carrer de la Cucurulla, número 3
Llibreria

NOSTRE PROPÓSIT

A temps que acariciavam l'ideya de donar á llum un periódich, y ab aixó 's compendrà quina es nostra satisfacció al veure-la ja realisada.

Entrem, donchs, á trepitjar l'escabrós viarany del periodisme, encare que molt poch entesos en éll, impulsats per lo bon desitj, y pensant que si be avuy som los més petits, seguint l'ordre natural, anirem progressant mentres duri nostra vida. Ademés, lo titol que porta nostra publicació 'ns obliga á ferho.

Lo Progrés es y será sempre nostra guía, com deu ser lo de tota la humanitat, y rebrém ab especial satisfacció 'ls avensos practicats en tots los rams del humà saber; deixant apart tota mena d'ideyas enrederidas, debils estorbs interposats en lo cami de la Civilisació. Som joves los que tenim á càrrech la publicació de L' AVENS y ab la se-

guretat de que aquest es lo cami que debèm empendrer, correrém á passos agasantats, si 'ns es possible, envers la meta de nostras aspiracions.

En un altre camp tindrem que alternar, encara que representant un paper relativament petit, que es en lo catalanisme, en lo qual s'observan avuy duas tendencias sumament divergents, per mes que en la apariencia sembla que convergeixen á un mateix fi per lo mer fet de titularse catalanistas. Los uns sols desitjan lo progrés y millora de Catalunya, y 'ls altres se fan sectaris de las ideyas més enrederidas, ab la pretensió de fer renaixer cosas, que si bé esqueyan á la Catalunya del temps passat no se las enjiponaria la Catalunya del sigle xix. Entre aquestos partits hi ha la mitjanía, 'ls partidaris de la indecisió, 'ls estacionaris, los que no avansen ni reculan, en una paraula, la nulitat; perque entre 'ls altres, fins los que obran en sentit contraproduhent fan alguna cosa, treballan. No cal dir que nosaltres nos posarém al costat dels més avansats, desde 'l moment en que 'ns tatem d'estimar á la terra que 'ns ha vist naixer.

Fins d' esser enrederit ó avansat depent l' expresarse en antich ó modern. Nosaltres, no poguent resistir la vergonya que 'ns causa al fullejar una revista catalana, lo veurer tants parers en la ortografia, mirarém d'unificarla lo més possible y no usarém termes antiquats sinó quant nos en faltin dels qu' estan en us.

Dit aixó, passém á las condicions materials de L' AVENS.

Nostra principal predilecció será á las Bellas Arts en tota sa extensió y aplicacions, á la Lliteratura y á la Ciència, verdader timó de la nau de l' Univers.

Lo número de páginas de cada exemplar variarà de vuit á setze, aixís com tampoch será fixo lo número de grabats, dels quals pot servir de mostra los que doném avuy.

Además comtém esser dignament secundats per personas de reconegut talent, quals firmas aniràn veyent nostres lectors en lo transcurs de nostra publicació.

Ab aquestas bases y condicions nos presentém al públich, y si aquest nos dispensa bona acullida no escatimarém milloras ni perdonarém sacrificis pera cumplir lo que 'ns havém proposat.

LA REDACCIÓ

L' AVENS

Dels que saludan á la fresca aubada volem ser los més ínfims aucellets y admirarém dels altres la volada y sos refils escoltarém quiets.

Donchs perquè, sent humils, gosem posarnos al costat dels que 'ns podan ensenyar? perquè l' astre que sempre deu guiarnos nos empeny á tot hora á progressar. Perqué, com la ciutat trobantse estreta s' obra pas de sos murs per entremitj derribantlos al sol, com fera inquieta de fugir de la gabiá te desitj que l' esclavisa y guarda apresonada anhelant del desert la inmensitat, com l' esclava que viu encadenada va esperant lo bell jorn de llibertat;

nostre cor en lo cos no té cabuda perquè ansia volar com vola 'l vent, y escoltar la veu noble y conmguda del qui canti las glorias del talent, del qui entoni del sigle los avensos, del qui 'ns mostri 'l Progrés en Ciencia y Art y d' electrissitat los fils extensos qu' atravessan lo mon de part á part.

Lo pardal molt escolta de vegadas los cantars que refila 'l rossinyol, mes si talleu sas álas adoradas lo veureu trist, queixós y sens consol. Sentir volem nosaltres la fragancia qu' ompla avuy dia l' ambitós espay, puig tancats en lo cercle d' ignorancia no sentirém la veu del sabi may. Donchs saber, progressar volem com altres y es per aixó precis al mon sortir é imitant als que son més que nosaltres á la terra qu' hem nat podrem servir. *Progrés, virtut, amor* (*) es nostre lema tenim en eil per corre' un camp inmens, y es y será per sempre nostre emblema de Catalunya 'l remarcable *avens*.

J. M. y T.

AGNÈS DE LLAR

TRADICIÓ ROSSELLONESA

La historia, tradicions y escenas dels territoris qu' un jorn formaren part de Catalunya, son sempre recordats ab gust, y més encara quant se refereixen al temps en que 's divorciaren de la mare patria.

Lo Rosselló, Conflent y Cerdanya francesa, se trovan en aquest cas. Tot lo departament dels Pirineus Orientals será sempre catalá de cor, desde 'l moment que sas costums son essencialment catalanas, y no es altre cosa lo carácter de sos habitants, y no deixan de ser en catalá las cansons qu' entona la mare al bressar lo fillet de sas entranyas.

Mes deixant apart lo que hi podem observar avuy dia, anem á remontarnos al temps en que 's separá de Catalunya.

Despres d' haver anat sempre lo Ros-

(*) Clavé *La Maquinista*.

selló, Conflent y la Cerdanya tota agermanats ab la terra catalana, vingué lo temps en que s' asseya al trono d' Espanya aquell rey que deixant la política del Estat á cárrech del envejós comte-duch d' Olivares, sols s' entregava als brassos de la corrompuda Cort, gastant miserablement las suhors de la nació en festas y saraus; mentres que en Fransa governava aquell colós de la historia nomenat Lluís xiv.

Després de temps que la Fransa festejava 'l Rosselló y demés territoris de la frontera, los rossellonesos se vegéren obligats á cambiar de patria, perque eran ceditis per Felip en prometatge á sa filla Maria-Teresa al casarse ab Lluís xiv.

Molt costá als francesos subjectar als que habian passat á son govern, puig comprenent sa desgracia, los habitants del Rosselló, Conflent y part de Cerdanya 's rebelavan continuament contra sos opressors. Mes ni las valentías dels miquelets ni las conspiracions que 's tramaren foren possibles á lliurarlos del jou francès.

Lo temps ha passat; y aixís com avans ploravan los rossellonesos la opressió de Fransa, avuy que la vehina República ho ha encreuat tot de magníficas carreteras, avuy que 'l poble més insignificant dels Pirineus Orientals conta ab telégrafo pera comunicarse ab tot arreu, y en que la locomotora corra per las valls y per la plana, los habitants de las terras que perderem son, y ab rahó, entussiasias francesos. Però sempre contemplan á Catalunya com á germana y 's condolan de no poderla abraçar més fort. Lo qu' avans creyan una desgracia avuy se 'ls hi ha convertit en sort.

¡Ditxosos élls, que lliures d' una centralisació absorbent, segueixan pas á pas los progressos de la humanitat, sense trabas que 'ls destorbin!

Seguirá.

UNA OPINIÓ

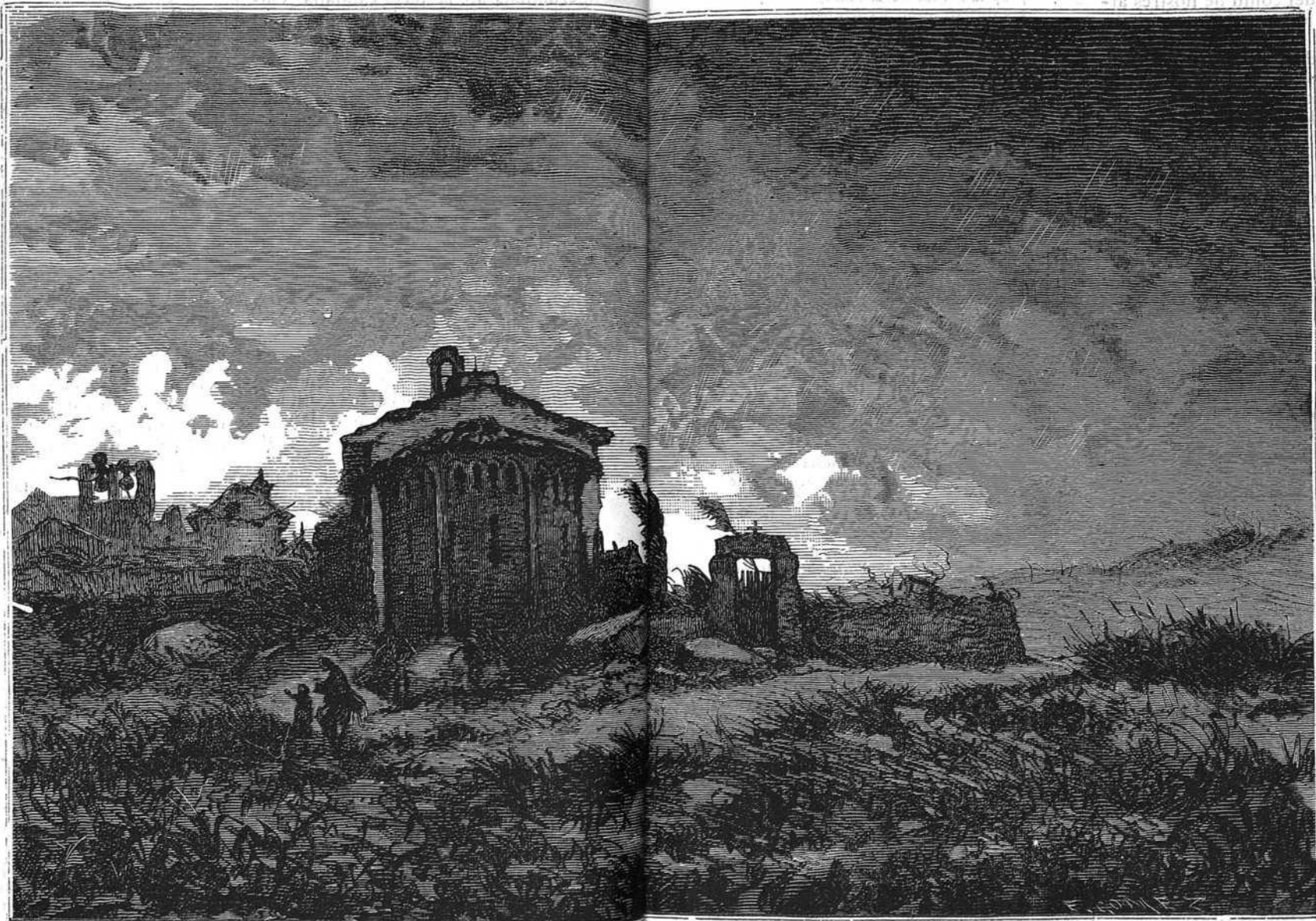
CADA vegada que entrém á ca'n Parés se 'ns ocorren las mateixas consideracions respecte 'ls nostres artistas, segurament perque sempre es igual lo que s' exposa. Podran ser distints los autors, altres los cuadros, diferents los assumptos escullits, pero no veyem may més que estudis del natural, ja sia de paisatge ó de figuras, ab més ó ménos primors d' execució, pero sense que deixin de ser simples estudis.

Respecte á paisatge deuriam fer algunas escepcions molt honrosas, que no creyém necessari mentar; pero á pesar d' ellas queda en peu la nostra afirmació primera.

Distintas vegadas, parlant del moviment artístich catalá, habém preguntat com es que ab tants y tants artistas, qual precocitat era indici de son valer, no n' ha eixit un sol d' entre élls que, además de la factura, s' hage distingit per sas composicions. Los nostres artistas amants del color y entussiasias del detall, descuidan lo pensament quan no la forma. Si 's dedican al paisatge, se donan per satisfets ab copiar un punt de vista ab la precisió de la fotografia, la major part de las vegadas; si donan preferencia á la figura, may componen, y així es que sas produccions totas s' assemblan perque son copias més ó ménos ben interpretadas de la naturalesa, sense cuidar de posarhi per sa part altra cosa que 'l color.

¿Cumpleix aquest art la missió que li pertoca per ser tal? No pas en nostre pobre concepte. Ni está á l' altura corresponent, ni fa més sino atrofiar á tot aquell que tenint disposició se tanca en un cercol tan cómodo per lo fácil com viciós per lo cómodo.

Lo mateix Fortuny, qual fama pasará á las generacions que vingan per la inimitable brillantor de sa paleta,

LO TOCH DEL MAL TIPS — QUADRO DE MODST.URCELL

no sapigué sustráures en sas obras al pecat original del comú de nostres artistes: la falta de propòsit, per no dir de pensament, en saber posar son talent al servey de la humanitat, ó mellor dit, en trobar lo verdader concepte del art; concepte que no està pas enclós en cap de las escolas que divideixen las bellas-arts.

L' objecte de las bellas-arts no es solament decoratiu, que aquesta part es secundaria. En sas diferentas manifestacions parlan á nostra sensibilitat, y per tal motiu es precís compleixin la alta missió á que son destinadas.

Al entrar en qualsevol dels museos que contenen las obras dels grans mestres dels sigles xvi y xvii ¿quí no s' ha sentit imposat per los sentiments de qu' estavan possehits sos autors ó s' proposaren traslladar á la tela? No pot donarse una proba més eloqüent que semblant impressió, pera evidenciar quant poden las bellas-arts si compleixen un objecte més elevat que l' concretarse á reproduhir servilment la naturalesa. ¿Perqué, donchs, las exposicions modernas no produeixen un efecte semblant?

E. CANIBELL

Seguirá

LOS DOS GATS

FAULA

A casa meva hi ha un gat, coloms, pollets y gallinas, y may entre ells hi ha renyinas; menjant tots junts en un plat.

En cambi en lo pis de dalt, tenen un gatot del diastre que es tot hù veure un pollastre y saltarhi á ferli mal.

Y son germans. ¿Qui ho diria; l' un ab tant malas passions y l' altre ab instints tant bons, sent germans tots de una cria!

Es que l' meu ha estat criat prop la mansa de sa mare; y l' de dalt, prop del seu pare, que era un gatot endiestrat.

Regla es que may la desment la més petita escepció:

Qui imita á ne 'ls bons, es bó; qui imita als dolents, dolent.

CONRAT ROURE

BELLAS ARTS

DURANT la passada setmana, cridaren la atenció del públich qu' assisteix á la exposició Parés, cinch quadros, dos d' ells deguts al artístich pinzell de D. Francisco Masriera, y tres al no menos aventatjat de son germá Joseph. Dels del primer l' un es titolat «La Favorita» y representa una odalisca dreta en mitj del quadro, de color brillant y transparent, si be ab poch moviment en sas líneas, tal volta pera no turbar la originalitat que son autor ha volgut donar al assumpto; y l' altre lo retrato d' una elegant senyoreta de cara tan bonica com vigorosa y espontánea es l' execució d' aquesta tela, que es una prova més de la justa reputació de que gosa dit artista. Dels paissatjes de son germá los assumptos no poden ser més senzills, ni més simpátichs. La tornada d' un bateig passant per un jardí rublert de flors d' armoniosas tintas, es l' assumpto de l' un, plé de llum, de delicadesa en l' execució, y de transparentia tal que 'ls mil reflexos que l' autor ha copiat (ab verdader carinyo artístich) en los batiments, destorban en cert modo la impressió agradable del conjunt; lo segon representa la tornada de las esposallas en lo moment en que 'ls convidats atravessen un riu dins una barca, quadret de molt bona impressió; y per fi, en lo tercer, copia la perspectiva d' un camí borejat d' arbres de diferents colors, de formas variadas y banyat tot per la llum del sol. Es un estudi de Naturalesa en quin l' artista ha lograt demostrar ahont arriba l' vigor dels colors de sa paleta, y son talent en imaginar tintas y combinar contrastos que no s' endevinan en lo natural fins al veurers reproduhirs á la tela per una ma mestra com es la d' en Joseph Masriera, tant que fins per excés de vigor resulta alguna nota exagerada; però son mal porta l' remey, puig aquesta mort ofegada ab lo conjunt armónich y deliciós de tot l' assumpto.

M. M. M.

LO TOCH DEL MAL TEMPS

NINGÚ dubta ja que 'n Modest Urgell es un dels primers pintors catalans. Qui no ha tingut la satisfacció de recrear l'esperit davant de un d'aquells quadros ahont ell descriu gràficament lo misteriós silenci de l'hora baixa, ó pinta la magestuosa nuvolada precursora de tempestat, ó l'aire salabrós de nostras costas; qui no s'hage delectat una sola vegada en las frescas creacions á que 'ns referim, no negará pas al Sr. Urgell lo renom de quegosa, perque ni una sola vegada haurá sentit parlarne desfavorablement.

Desde son celebrat quadro *Lo toch d'oració* fins al titolat *Girona!* última obra d'empenyo ab que acaba d'aumentar son renom, ha vingut conseguint nous triunfos á cada nova producció.

No 'ns deixarà mentir la còpia que publiquem del *Toch del mal temps*, que tant cridá l'atenció al exposarse en la botiga de la viuda Monter.

Lo motiu escullit es senzill, com tot lo del Sr. Urgell, pero no pot concebirse ab més grandiositat ni major bellesa. La ábside románica de la iglesia de Torroella de Montgrí, se destaca en primer terme á través de la calitja d'un dia d'hivern, mentres la petita campana toca á mal temps, seguint una antiga costum encara en ús á pesar de haber demostrat la ciencia quan perjudicial era.

Lo moviment agitat de tota la naturalesa, que completa lo quadro, no pot ser més just y dona idea perfecta de lo que 'l Sr. Urgell s'ha proposat.

Mes es precis confessar que 'ls quadros del celebrat paisatjista, per fidel que sia la còpia y encara que aquesta, com en lo grabat que publiquem, sia deguda á sa propia mà, no dona mes que una lleugera idea del original.

NOVAS

Enviém lo més cordial y afectuós saludo á la premsa que préviament nos ha anunciat, desitjantli tota mena de prosperitats.

Desde 'l próxim número de L' AVENS donará compte en una secció especial de totas las publicacions de las quals se n'hi remetí un exemplar.

Lo notable escriptor Lluís Cutchet, acaba de sufrir una forta enfermetat. Nos alegrariam de son complert restabliment.

Segons tenim entés, dintre breus dias lo *Centre Mozart* donará un concert en la Sala Beethoven ó Teatre Líric.

Aquesta noticia 'ns dona lloch á aprobar los bons propòsits d'aquest centre, que son fomentar l'afició al art musical. Molt nos plau la creació de associacions com aquesta en nostra capital, que bona falta hi han fet fins ara, y més quan la iniciativa depent, com succeheix en lo *Centre Mozart*, de la juventut.

Sabem que dintre pochs dias veurá la llum pública un volum escrit en llengua catalana é ilustrat ab gran número de grabats, baix lo títol de *Anuari de l'Associació d'Excursions Catalana*.

Han col·laborat en èll distingits membres d'aquella corporació, tan d'Espanya com de l'extranger, y segons nostras noticias cridarà l'atenció per la varietat y calitat dels treballs que contindrà, tots ells d'índole científica, artística ó d'observació.

Decididament lo catalanisme va abandonant de dia en dia lo viciós camí de plorar glories mortas, per dedicarse á treballs de verdader profit.

LO TROVADOR

En los temps en que vivia
de castell en vila anant,
si no l' or, la poesia
me donava un poder gran.

Jo cantava las batallas,
jo glosava cants d'amor,
y passant las fortas mallas
arribava fins al cor.